DRŽAVNO TOŽILSTVO v LJUBLJANI

Poštnina plačana v gotovini.

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek obrtništva Dravske banovine

»OBRTNI VESTNIK« izhaja tedensko in sicer vsako soboto ter stane:
celoletno . . . . . Din 40·—
polletno . . . . . Din 20·—
posamezna številka . . Din 1·—

Glasilo »Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani«, »Splošne zveze obrtnih zadrug v Mariboru« in obrtnih društev Dravske banovine.

Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Beethovnova ulica 10.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Ponatiski dovoljeni le z navedbo vira.
Štev. pri poštni hranilnici podružnici v Ljubljani 10.860.

XIII. letnik. V LJUBLJANI, dne 8. marca 1930. Štev. 10.

Posvetovanje zadružnih načelnikov v Ljubljani.

Potek seje obrtnega odseka Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, ki se je vršila 27. februarja t. l., je pokazal, da se s strani zborničnega podpredsednika g. Ivana Ogrina in njegove večine dosledno briskirajo in zapostavljajo legalne obrtniške organizacije. Člani zbornice, ki so predstavniki teh organizacij, so proti temu postopanju odločno protestirali in zahtevali, da se napravi red, ker se njihovi predlogi in stvarni ugovori niso vpoštevali, so v znak protesta zapustili odsekovo sejo. Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani je z ozirom na to omalovaževanje zakonito dopuščenih obrtniških organizacij sklicala v Ljubljani posvetovanje zadružnih načelnikov. Določile naj bi se smernice, kako naj zveza postopa, oziroma kakšno stališče naj zavzame proti temu postopanju večine v obrtnem odseku.

Posvetovanja se je udeležilo nad 50 delegatov, ki so zastopali štiri obrtne in gostilničarske zadruge, Zvezo trgovskih gremijev in 47 obrtnih zadrug. V debato je poseglo več govornikov, ki so proti postopanju večine obrtnega odseka oziroma njegovega načelnika g. Ogrina odločno protestirali, ker je večina obrtnega odseka proti sodelovanju z legalnimi obrtniškimi organizacijami. To zapostavljanje in žalitev obrtnih zadrug in gremijev zborničnega področja je tem odločneje obsojati, ker vršijo te organizacije tudi po obrtnem zakonu prenešeni delokrog nekaterih funkcij državne oblasti.

Soglasno je bila sprejeta nastopna resolucija:

»Obrtništvo Dravske banovine, zbrano po svojih zastopnikih na posvetovanju dne 6. marca 1930 v posvetovalnici Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, odločno protestira:

1. Proti postopanju zborničnega podpredsednika g. Ogrina in večine obrtnega odseka, ko se s tem postopanju hoče omalovaževati in zapostavljati legalne obrtniške organizacije;

2. protestiramo proti imenovanju ožjega odbora Zavoda za pospeševanje obrti Zbornice za trgovino, obrt in industrijo in zahtevamo, da se v ta odbor imenuje najmanj en zastopnik legalnih obrtniških organizacij;

3. protestiramo ponovno proti izdajanju »Jugoslovanskega Obrtnika« in zahtevamo, da se to izdajanje ukine v smislu resolucije občnega zbora Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani;

4. apeliramo na visoko kr. vlado, da so naše zahteve v smislu zakona upravičene in prosimo, da na podlagi navedenih dejstev odredi zaščito legalnih obrtniških organizacij;

5. zahtevamo, da se uprava Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani spremeni in imenuje novo zastopstvo, v katerem naj bode v polni meri zastopana upravičena obrt, trgovina in industrija v skladu manifesta Nj. V. kralja z dne 6. jan. 1929.«

Po posvetovanju je izročila 10-članska deputacija to spomenico gospodu banu Dravske banovine v Ljubljani.

Legalno organizirano obrtništvo, to lepo zborovanje, ki je poteklo mirno in dostojanstveno ter bilo obenem manifestacija naših zahtev, spremlja s svojimi simpatijami ter pričakuje, da bodo v resoluciji stavljene želje in zahteve na merodajnih mestih našle razumevanje in podporo. Le potem bo v naši najvišji gospodarski korporaciji red in delo, mirno in složno, kakor si ga želi vse pošteno in nestrankarsko obrtništvo.

G. Gomišček:

Obrtno zadružništvo.

Zdi se, da naši obrtniki ne razumejo popolnoma pomena zadrugarstva za dober in smotren napredek obrtnih panog. Obrtništvo kakor tudi kmetijstvo sta predpogoj zdravega razvoja gospodarstva v državi in družbi sploh. Iz vrst obrtništva se rekrutirajo najboljše moči gospodarskega snovanja. Iz njih vrst pridobiva mesto svoj dotok najjačjega in nastalnejšega prebivalstva, ki je zmožno osvežiti mestno prebivalstvo. Radi te lastnosti so že od nekdaj tvorili obrtniki važen in upoštevan krog ljudi, ki so že v srednjem veku imeli upliven in uvaževan glas. Njih organizacije so bile cehe, ki so imele precejšen upliv na zakonodajo in mešč. prebivalstvo.

Moderni razvoj kapitalizma in industrijalizacija produkcije pa sta to razbila in obrtnik si je moral iskati zaščite drugod pod drugo obliko skupnega nastopa. Ta oblika je zadruga. Zadruga v modernem zmislu je pravo obrambno sredstvo napram izkoriščanju obrtništva po velekapitalistu in proizvodnji in po konsumu. Industriji je dober obrtniški stan sicer v korist, a to samo radi tega, ker v njem najde materijal, ki oploja industrije kot delavna moč z dobro kvalifikacijo in strokovno izobrazbo. Industrija stremi za tem, da konsum in produkcijo poenostavi, da tipizira svojo produkcijo in prisili konsumenta, da se prilagodi produktom, ki so enotni po tipu in materijalu. To je v veliko korist industrije, ker le-ta lahko na ta način producira svoje produkte po eni šabloni in opravlja tudi najneznatnejša dela potom stroja. V nasprotju s tem je obrtniški stan oni, ki se danes najuspešnejše bojuje proti šablonski produkciji in je tako usmerjen, da dopusti tudi obrtniku, da ustvarja po svoje kakor tudi po okusu konsumenta. Obrtniški stan se mora čimdalje bolj razvijati v tej smeri in to tako, da bo vedno držal svojo pozicijo napram kapitalistični industrijski produkciji. Pri obrtniku pride do veljave njegova zmožnost in njegova izobrazba.

Da pa bo moral obrtniški stan vestno izpolnjevati nalogo, ki jo ima v družbi, se mora organizirati. Organizacija je nujna potreba že z ozirom na dejstvo, da se mora bojevati napram industriji kakor tudi napram konsumentu, ki se v teh časih pomanjkanja denarja poslužuje cenejših, če tudi za to slabših, industrijskih proizvodov.

V konkurenčnem boju z industrijo in pri pridobivanju odjemalcev mora obrtništvo seči po organizaciji in sicer po samopomoči v obliki zadrugarstva. Organizacija pa mora prodreti iz obrtnega stanu samega in to v vseh oblikah, počenši pri kreditnih organizacijah, pa naj jim bo naloga skrbeti, da obrtnik dobi cen kredit, pa tja do prodajnih organizacij, ki naj skrbe, da se obrtniški proizvodi dobro prodajo. Ni pa naloga zadrug samo to. One imajo večjo nalogo in sicer to, da skrbe, da obrtniški poklic zadobi v družbi zopet svojo pravo veljavo, katero pa dosežejo samo, ako se bo stanu primerno izpopolnjeval v svojem poklicu in da bo skrbel za zdrav naraščaj svojega stanu. Vse to lahko doseže, ako je organiziran in taka organizacija ima pred seboj jasno začrtan cilj. Na žalost pa moramo priznati, da danes pri nas ni tako. Večina obrtnikov se ne briga za organizacijo in stoji na stališču, da ker so njegovi predniki izhajali brez organizacije, bo izhajal tudi on. Da, tako daleč mislijo nekateri, da zahtevajo od organizacije vse mogoče stvari, a sami niti malo ne pripomorejo k razvoju stvari. Organizacijo smatrajo mnogi kot breme in se je spomnijo samo takrat, ko je potreba kaj dobiti. Malo se jih zaveda, kakšnega pomena je skupen nastop bilo napram katerikoli sili, ki se zoperstavlja in hoče doprinesti škode obrtništvu. Imamo sicer nekaj obrtnih zadrug, a te se po članih samih malo upoštevajo. Obrtnik se mora zavedati danes, da se vse organizira in da skoro ni poklica, ki bi v skupnosti ne branil svojih interesov.

Organizirajo se industrije, trgovine in svobodni poklici. Poljedelstvo vidi svoj spas in razvoj v zadrugah in zadružni misli. V organizaciji je moč in napredek! To je sicer geslo, ki se ga mnogi nočejo držati, ki pa ima baš v sedanjih časih mogočen pomen.

Obrtnik mora videti v zadrugi svojo šolo — učiteljico in voditeljico — in nič manj zaščitnico. V skupnem delovanju v izmenjavanju misli in izkustev je napredek. Obrtnik pa je dolžan, da aktivno sodeluje pri organizaciji, ker le na ta način bi imel za svoje pravice nekaj zahtevati. List je tu in v tem bi moralo biti žarišče delovanja in sodelovanja obrtnikov. Danes še tega ni, a bo potem, ko bo obrtnik videl, da mora, ker ga v to prisilijo razmere in navadno se to zgodi takrat, ko bo že prepozno in bo potreba delovati z podvojeno silo, da se vsaj v malem popravi zamuda. Od obrtnikov samih je odvisno, kako se bo razvijal obrtni stan in kakšno mesto mu bo odkazano v družbi. Družba ga bo sodila in vpoštevala po njegovi organizatorični sili in ne po tem, kaj je. Čim jačja bo zgradba njegove organizacije, tem lažji in uspešnejši bo njegov napredek, tem lažje bo spopolnjeval samega sebe in svoj naraščaj.

Zadruga je najboljša forma koncentracije malega kapitala in malih tvorbenih sil in je kot taka edina oblika organizacije, v kateri najde mali obrtnik svoj prvi korak k organizirani in pravilno usmerjeni produkciji in vnovčavanju kakor tudi zaščito svojih interesov.

Ljubljanski X. mednarodni vzorčni velesejem se vrši od 29. maja do 9. junija t. l., in sicer kot jubilejna prireditev v proslavo desetletnice obstoja te ustanove. Opozarjamo celokupno naše gospodarstvo na to velevažno prireditev, na kateri naj brez izjeme sodeluje.

Jubilej dela.

Milko Krapež, urarski mojster in med našim obrtništvom poznani in visoko spoštovani obrtniški voditelj, je praznoval izredno redek jubilej: 20-letnico načelovanja v Zadrugi urarjev, zlatarjev, optikov, graverjev in pasarjev v Ljubljani in 30-letnico svojega obrtovanja.

Dne 10. januarja 1910 je bil kot najmlajši član zadruge izvoljen načelnikom in od takrat naprej načeluje tej vzorni zadrugi nepretrgoma z vso vnemo, vestnostjo in požrtvovalnostjo. Pred 20 leti je štela zadruga 14 članov — ljubljanskih urarjev in optikov. Njeni lastni vstrajnosti in jekleni volji je pripisati, da se je leta 1923 razširil okoliš zadruge na celo Slovenijo in da se je s pritegnitvijo zlatarjev, pasarjev in graverjev pomnožilo število članov na več kot 200. Danes, ko obsega zadruga samo okoliš bivše ljubljanske oblasti, šteje 95 članov. Naš jubilant se ni nikdar strašil ne dela, ne ovir, ne zamude dragocenega časa in ne stroškov. Zadruga je pravzaprav otrok njegovega neumornega dela, ki ji je jubilant kumoval ter jo privedel preko vseh peripetij do višine najuglednejših zadružnih organizacij. G. Krapež pa ni samo odličen in vztrajen zadružni načelnik, marveč ima v naši obrtniški organizaciji še več drugih uglednih in odgovornih funkcij. On je podnačelnik in častni član Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani, član Vrhovnega obrtniškega sveta, načelnik »Obrtniške Samopomoči« itd., igral pa je zadnja leta tudi odlične vloge na vodilnih mestih naše sokolske organizacije. V sokolstvu je črpal že kot mladenič idealizem, požrtvovalnost in nezlomljivo voljo za polet, v poklicnem delu pa izkušnje in veselje za borbo za dobrobit obrtniškega stanu.

Vzornemu možu, sokolu, mojstru in obrtniškemu prvoboritelju Milku Krapežu kliče obrtništvo: Na mnogo leta!

Mednarodni kongres stavbnikov.

V dneh 26. do 30. maja t. l. se bo vršil v Londonu 5. kongres Mednarodne Zveze stavbnikov; obenem pa se bo proslavila tudi 25 letnica njenega obstoja. Zveza je bila ustanovljena na mednarodnem kongresu leta 1905 v Lüttichu, in sicer na pobudo belgijskega nacionalnega odbora stavbnikov. Na tem prvem kongresu je bilo zastopanih 12 narodov, na zadnjem kongresu leta 1925 v Parizu pa 42.

Mednarodna Zveza stavbnikov ima v glavnem namen: 1. združiti posamezna udruženja stavbnikov v eno celoto; 2. zbirati vsa v stavbno stroko zadevajoče trgovske, industrijske, znanstvene in socialne podatke z namenom nuditi jih svojim članom; 3. ustanavljanje udruženj stavbnikov v državah, kjer taka udruženja še ne obstojajo; 4. dvigniti stanovski ugled.

Na londonskem kongresu se bo obravnavalo o racionalizaciji v stavbni stroki, znanstvenih raziskavanjih; o izobrazbi bodočih stavbnikov, sredstvih za graditev stanovanjskih hiš, zlasti za srednji stan, stanovanjski bedi, vajeništvu itd. V Mednarodni Zvezi stavbnikov, ki ima svoj sedež v Parizu, 9 Avenue Victoria, je včla-

njenih točasno 20 nacionalnih udruženj stavbnikov in sicer 17 v Evropi, 1 v Uruguayu, 1 v Južni Afriki in 1 v Avstraliji. Tem udruženjem pripada več nego 100.000 članov. V doglednem času se bodo ustanovila tudi udruženja v Združenih državah ameriških in na Japonskem, ki bodo pristopila kot člani k Mednarodni Zvezi.

A. K.:

Na pragu nove krojaške sezije.

(Nadaljevanje.)

Za dvovrstni suknjič.

Dvovrstni suknjič ima isto dolžino kot enovrstni in tudi obdelava je ista. Suknjič je v pasu nekoliko bolj priležen.

Suknjič dobi dva para gumbov, gornja gumba ležita torej 3 cm nad pasom. Gumbi so narazen 12—13 cm. Za prestop naj bo toliko puščeno (če se namreč suknjič zapne), da so gumbi v vodoravni smeri narazen po 14 do 15 cm. Tretji par gumbov, toraj zgoraj na slepo prišiti, posebno pri letnih svetlih oblekah, zaenkrat odpade.

Za telovnik.

Otvorina telovnika je 34 cm, sicer se pa ta otvarina pri promenadnih ali trpečih (štrapacnih) oblekah ravna vedno po otvorini suknjiča. N. pr.: če je suknjič zapet, naj se telovnik kaže, odnosno vidi le nekoliko izpod suknjiča, kar pa pri družabnih ali plesnih oblekah ne velja, torej je otvorina globokejša.

Vogli spodaj ne premočno posneti in so dolgi 8—9 cm. Spodnji gumb se običajno ne zapenja.

Ramena naj bodo preje ozka kot široka.

K dvovrstnemu suknjiču se nosi tudi dvovrstni telovnik iz drugega oziroma barvastega blaga, lahko tudi z ovratnikom v obliki šala ali fazone. Telovnik dobi 3—4 pare gumbov, ki so narazen 4·5—5 cm.

Za hlače.

Širina hlač v kolenu je 57 cm in spodaj 47 cm (pri normalno močni osebi).

Gube spredaj (zgoraj) v pasu ostanejo, toraj pogosteje se delata dve gubi kot ena, sicer se pa ravnamo po želji naročnika.

Zapognjenost nazaj spodaj odpade pri črnih oblekah, progastih hlačah, dostikrat tudi pri enobarvnih temnih oblekah. Kadar pa so hlače zapognjene nazaj, je širina zapognjenosti 4·5 cm.

Hlače so dolge toliko, da se lahko dotikajo čevljev. Zaponke oziroma šnole se delajo pogosteje ob straneh kot zadaj.

(Prihodnjič bodemo govorili o kombinirani obleki, o športni obleki in jahalni obleki.)

Nekaj navodil našim šiviljam.

Ko boste kupovale platno za fazono za pomladanske kostume, ki so letos posebno moderni, pazite, da kupite mehko platno. Seveda je cenejše ono trdo, škrobljeno, toda same ste se lahko prepričale, kako nerodno se zlikajo reverji in ovratnik, če je platno trdo in škrobljeno. Škrobljeno platno morate vedno zmeti in iztolči, potem pa zlikati. Cunjo za likanje zmočite in dobro ovijte ter pogrnite čez platno. Likati morate tako dolgo, da je cunja popolnoma suha. Tudi mehko platno in volneno blago morate tako prelikati, predno prikrojite, kajti vsako se nekoliko vskoči.

Če ste pri volnenem blagu v zadregi, katera stran je prava, položite blago čez roko in poglejte proti svetlobi. Leva stran je vedno bolj srhka (kosmata-dlakasta), kakor desna. Na ta način lahko ugotovite, katera stran je prava.

Podloga za jopič ali plašč mora biti gladka in svetla, posebno za rokave. Krojači imajo posebno, navadno črtasto blago. Če podloga ni gladka, se jopič ali plašč težko obleče in se vsled tega tudi podloga kmalu strga.

Če prikrojite obleko iz žameta, mora biti žamet vedno proti smeri, ravno nasprotno, kakor pri drugem blagu. Tako ima namreč lepšo temnejšo barvo.

Svilena nit ne sme biti nikdar svetlejša, kakor blago. Če ne dobite enake k blagu, vzemite rajše temnejšo, kakor pa svetlejšo.

Za navdarjanje (heftanje) uporabljajte vedno mehak navdarek, nikdar pa ne sukanca. Če navdarjate volneno blago s sukancem in polikate, se vsi vbodi s šivanko poznajo, kar pa ni prav nič lepo.

Mehke svile, posebno krepdešin, krepžoržet in razne lameje, morate šivati vse na roko. Sicer gre to počasneje kakor na stroj, je pa zato veliko lepše. C.

Popisi, proračuni in načrti za hišne električne instalacije.

(Nadaljevanje.)

Zatorej opozarjam vse, ki imajo posle z načrti in popisi, naj bodo predvsem zadostni strokovnjaki, ker ni več vseeno, kako naj načrt izgleda. Kakor tudi je dolžnost hišnih lastnikov, da se pri oddaji teh del sami udeležijo pregleda načrtov in zadostno predvidijo, porabljivcev električnega toka, kakor tudi zvoncev in telefonov, kot je potrebno, da ne bode nepotrebnih naknadnih del in nepotrebnega izkopavanja zidu ter nikakšne jeze med »temi obrtniki«, kot se navadno sliši na stavbah. Ako je le ena sama stvar napačna, so pa potem vse »ti obrtniki« krivi. Tega pa se je treba odvaditi in ljudi-odjemalce naučiti ter prepričati, da temu ni tako, ampak, da je treba delo spremljati in se z več ljudmi posvetovati, kaj je pravilno, kaj dobro in kaj ne. Ne pa potem, ko je že stavba gotova (ako že govorim o novih stavbah), reči: »to ste pa pozabili napraviti«, akoravno se je odjemalca, svoječasno že opozorilo na to ali ono stvar, ki jo je pa sam odklonil, a potem delal krivega obrtnika. Tukaj mislim predvsem razne električne naprave, na katere se pri projektiranju kaj rado pozabi, kot so: sezijska sklepala, stopniške razsvetljave (avtomatične in na sklepala) kakor sklepal, ali nad ali podometnih, kar pač igra pri ceni vlogo in je treba pri tem tudi vpoštevati in zahtevati razne vzorce na vpogled, kakšen materijal je dober, določiti kakovost in izvor istega, kar tudi igra vlogo. Če je slednji pravilen in predvsem pa to, da odgovarja predpisom.

Pri oddaji imenovanih del se je treba predvsem informirati, ako je firma, ki se ji oddaja delo v izvršitev, solidna, in si ogledati dela, ki jih je slednja že izvršila, nikdar se pa ne sme gledati, da bode tista firma, odnosno podjetje najboljše, ki stavi najcenejšo ponudbo.

Dogodi se pa lahko tudi slučaj, da je dobra tvrdka najcenejša; ali kakovost materijala pa tukaj gotovo ne bode najboljša ter je treba s tem računati, da se bodo posledice tega šele naknadno pokazale.

Pri oddaji večjih del se navadno udeleži razpisa veliko ofertantov, ki pa morajo običajno, kot je bilo že več slučajev, načrte plačati, proračune narediti in je gotovo, da se navadno dela odda le enemu izmed ponudnikov v izvršitev, medtem, ko drugi ne prejmejo nazaj niti načrtov, ki so jih morali sami kupiti, niti ne dobijo plačanega truda, ki ga imajo pri vrisu načrtov. Kar je povsem pogrešeno in bi morali dobiti vsaj načrt nazaj, ako se ne poplača trud, ki ga je imelo in ga ima vsako podjetje, ako se nečejo vrniti načrti, katere je itak podjetje kupilo.

Da niso to šale, posebno za manjše obrtnike, v tem času, kot smo sedaj, ko ni delovna sezona, bi bilo pač želeti, da naj bo vsak popis in načrt za predvideno instalacijo točen in pregleden. Tako bo zmanjšan trud, ki ga ima danes marsikatero električno podjetje ravno z napravo načrtov in proračunov, katerih sedaj ne manjka, kajti vsak odjemalec hoče imeti že kar za vsako še tako malo instalacijo kar kakih 10 ofert.

Iz tega naj bi tudi cenjeni odjemalci razvideli, da to ni dobiček, ako se izmed 10 ponudb dobi k večjemu ena v izvršitev. Ker čas, ki se porabi za sestavo proračunov, skoro nikdar ni poplačan. E.

Zadružna zborovanja v vranskem okraju.

Dne 2. februarja je izvršila svoj redni letni zadružni zbor Zadruga prostih in koncesijoniranih obrtov za vranski okraj na Gomilskem, dne 23. februarja pa Obrtna zadruga oblačilnih strok na Vranskem. Na obeh zborih je bila udeležba prav zadovoljiva in je večina odsotnih izostala le iz opravičljivih razlogov. Zborovalci so s pozornostjo sledili poročilom, kritično razpravljali o svojih letnih proračunih in o najbolj perečih in aktualnih obrtniških vprašanjih. Stanje financ je pri obeh zadrugah zadovoljivo in tudi sklepanje o letni članski pristojbini ni delalo nobenih težkoč. Pri volitvah obeh zadrug se je dosedanjemu vodstvu izreklo zaupanje s tem, da sta v obeh primerih bila izvoljena dosedanja načelnika gg. Muhovic Ivan oz. Virjent Jakob z večino članov dosedanjih odborov. Na obeh zborih je predaval obrtno-zadružni nadzornik g. Založnik iz Maribora in sicer na Gomilskem v glavnem o položaju mlinarske in žagarske stroke in o umnem štedenju v obrtu, na Vranskem pa o splošnem položaju obrtništva z ozirom na število obratov, naraščanje industrij, šušmarstvo in o potih k zboljšanju gmotnega položaja rokodelstva.

Nalašč navajamo ta dva zbora zajedno in kot vzor za marsikatero mestno zadrugo tako glede udeležbe članov kakor tudi glede vsebine zborov in zadovoljivega poslovanja. V obeh zadrugah je v vodstvu nekaj oseb, katere imajo poleg ljubezni do svojega poklicnega posla tudi precej smisla za blagostanje drugih sotrpinov. V obeh zadrugah je posebno občudovanja vredno tesno sodelovanje med zadružnim vodstvom in učiteljstvom, kar pride zelo v korist obrtniškemu naraščaju. V vranskem sodnem okraju obstojajo v bližini 3 obrtne nadaljevalne šole, katere so vse izdatno subvencijonirane od obeh zgoraj navedenih zadrug. To je posebno častno za Zadrugo prostih in koncesijoniranih obrtov na Gomilskem, katera sama ima prav za prav silno malo šoloobveznega naraščaja. Obrtna zadruga oblačilnih strok na Vranskem pa je prva, ki je ustanovila v svojem okolišu ocenjevalno komisijo za vajence, katera pridno deluje in je že marsikaterega vajenca napotila v začetku učne dobe na drug poklic, če je pokazal premalo veselja ali telesne sposobnosti za izbrani obrt, ali mu je zasigurala boljšo šolsko izobrazbo, če se je izkazalo, da za obrt nima potrebne predizobrazbe.

Ne ena ne druga teh zadrug ne deluje v lahkih in tudi ne v prijetnejših razmerah nego mestne zadruge. In vendar je njuno delovanje, posebno glede izobrazbe vajeništva in pobijanja šušmarstva vzgledno; vsled tega pa so tudi zadružni zbori v vranskem okraju vsebinsko bogati in za vsakega udeleženca prijetni. Obrtništvo rabi v svoji strokovni organizaciji dve do tri požrtvovalne in nesebične vodilne osebe in sledi jim udano in z zaupanjem, čim spozna njihove poštene namene. V Gomilskem, povsem podeželskem kraju, poleg zadruge prav pridno deluje tudi Obrtno društvo, čegar ponos je tamkajšnja obrtna nadaljevalna šola, katera ravno po zaslugi obrtnih organizacij in občine še nikdar ni izkazovala primanjkljaja.

Kaj je novega

Borza. Švicarski frank je nekoliko krepkejši, zato tudi dinar. Tuje valute so stale v prošlem tednu v dinarjih povprečno: Berlin (marka) 13·54, Budimpešta (pengö) 9·92, Curih (švicarski frank) 10·94, Dunaj (šiling) 8, London (funt) 275·71, Newyork (dolar) 56·64, Pariz (francoski frank) 2·22, Praga (čK) 1·68, Trst (lira) 2·98.

Konferenca gospodarskih zbornic v Dubrovniku, ki bi se imela vršiti v aprilu, je preložena na majnik.

Banska uprava se namerava prerediti tako, da bo delala ekspeditivneje, predhodna kontrola nabavk se ukine in predvidena je dalekosežna komercijalizacija gospodarstva.

Jugoslovenska razstava proizvodov domačega obrta v Kodanju je bila svečano otvorjena 6. t. m.

Albert Thomas, predsednik mednarodnega delavskega urada, se je mudil prošli teden v Beogradu, kjer je imel konferenco s predstavniki delavskih in delodajalskih korporacij, na katerih je izrazil željo, da bi došlo do ožjih stikov in pogajanj med obema skupinama.

Francoska vladna kriza je končala z zopetno vlado Tardieuja, ki je pri glasovanju o zaupnici dobil precejšnjo večino.

Masaryk, veliki boritel za osvoboditev Slovanov izpod avstrijskega jarma, sedanji dosmrtni predsednik republike Češkoslovaške, te dni slavi svojo 80-letnico.

V **Španiji** se je po padcu diktature generala De Riviere pojavilo močno gibanje za republiko, ki ga pa sedanja vlada Guerre precej energično in previdno zavira.

Konferenca za carinsko premirje v Ženevi še vedno ne more priti do ugodnega zaključka in se je delo preneslo na odbore; naš trgovinski minister g. Demetrović, ki je bil dalj časa navzoč na tej konferenci, se je že vrnil.

Naš izvoz v januarju je znašal 616·2 milijona Din in je bil za skoro 200 milijonov Din večji kakor izvoz v lanskem januarju.

Devizne rezerve Narodne banke so po zadnjem izkazu znatno porasle.

5 milijonov Din je poneveril na zagrebški carinarnici blagajnik, ki so ga zaprli, denarja pa niso našli.

Velikanske poplave v Franciji so uničile cele pokrajine, porušenih je več sto hiš in škoda sega v milijarde.

Zračni promet preko Jugoslavije bo šel iz Anglije v Indijo, s čemer pride naša država na veliko mednarodno zračno progo.

Zakon proti terorju raznih privatnih organizacij bodo uvedli v Avstriji.

Generalni direktor državnih železnic namerava uvesti deloma zopet normalne nakladalne in razkladalne roke za tovorni promet.

Ladjedelnico in tovarno za stroje in orožje namerava ustanoviti v Jugoslaviji Škoda skupno s francosko družbo Creuzot.

Zdravnik Zeileis iz Gallspacha v Avstriji, ki zasluži po 30.000 Din na uro ter ima letno 140.000 bolnikov, namerava odpreti svoj zavod tudi pri nas v Novem Sadu.

Zakon o zdravstvenih občinah in o bolnicah je uveljavljen.

60-letnico obstoja praznuje Hranilnica mestne občine v Brežicah.

105 km novih železniških prog je bilo izročenih prometu v naši državi v preteklem letu.

Devet obrtnikov pošlje na sejem v Lipsko Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Novem Sadu.

Navodila za poslovanje finančnih odsekov za carine in carinarnice je izdal minister financ; v Dravski banovini bo tak odsek v Ljubljani.

Terminsko kupčijo z žitom namerava uvesti borza v Novem Sadu.

Turistični promet Jugoslavije obeta v letošnjem letu še lepši napredek kot lani, ko smo imeli 350.000 tujcev.

Nove dolarske novčanice so izdale pretekli mesec Združene države Severne Amerike.

Vinarski kongres se vrši 9. marca v Beogradu.

MEDIĆ-ZANKL
tvornice olja, firneža, lakov in barv (boja)
d. z o. z.
Centrala v Ljubljani * Lastnik Franjo Medić
Tovarne: Ljubljana-Medvode-Domžale
Podružnice in skladišča: Maribor, Novisad

Lastni dom. proizvodi: laneno olje, firnež, vse vrste **lakov** in **emajlno lakastih barv, oljnatih barv,** kemijsko čistih, olepšanih in navadnih prstenih barv **vseh vrst in nijanc, steklarski** kit, čopiče znamke **„Meraki"** in sploh vse v barvarsko stroko spadajoče blago **za obrtnike,** trgovino, industrijo, za železnice, pomorstvo in zrakoplovstvo po solidnih cenah in točni postrežb

Ivan Lenarčič, Ponikve:

Preprečimo dotok neusposobljenih v obrt!

Že dalj časa opažam v svojem bližnjem okolišu velike nerednosti. Poznam ljudi, ki se pečajo z obrtom, pa so za obrt nesposobni. Celo taki se dobe, ki nimajo v redu niti učne dobe. Kako so taki ljudje prišli do obrtnih listov? Šušmar, ki nima popolne usposobljenosti in si v svojem okraju ne upa prositi za obrtni list, ker ga poznajo, gre v okoliš druge zadruge, kjer ga ne poznajo. Tam si z raznimi mahinacijami preskrbi usposobljenostna dokazila in potrdila zadruge. Potem seveda gre precej gladko. Šušmar dobi obrtni list in se smeje v pest zadrugam, obrtniki pa izgubljajo do zadrug zaupanje. Ni še dolgo, ko je neka oseba iz našega kraja izjavila zadružnemu zaupniku, da bo šla pač drugam, če pri svoji sedanji zadrugi ne dobi potrdila svojih dokumentov.

Zadruge, ki ne postopajo strogo pri izdaji in potrjevanju spričeval, so vse graje vredne. Ako se kdo sklicuje na svojo zaposlenost v okolišu druge zadruge, naj se točno ugotovi, po zaslišanju dotične zadruge, ali so njegove naredbe točne. Le na ta način, da se bo postopalo strogo in v medsebojnem stilu, bomo zajezili zlorabe in dotok šušmarjev v naš stan.

Tečaj za avtogensko varenje.

Zavod za pospeševanje obrta Zbornice za trgovino, obrt in industrijo opozarja kovinarske mojstre in pomočnike, da se vršita v Ljubljani dva tečaja za avtogensko varenje. — Prvi tečaj, ki bo samo za začetnike in manj izvežbane varilce, bo trajal od 24. marca do 5. aprila 1930 celodnevno. Drugi tečaj za že docela izvežbane varilce osobito one, ki so že obiskovali kak tečaj, bo trajal od 7. do 12. aprila 1930. Oba tečaja se bosta vršila v kovinarski delavnici Tehniške srednje šole v Ljubljani. Dočim se bo v začetniškem tečaju poučevalo varenje enostavnejših predmetov, predvsem v železu in jeklu, se bode v tečaju za izvežbane varilce poučevalo komplicirano varenje v različnih kovinah, med drugim tudi v aluminiju in bakru. Varenje je tolikega pomena za kovinarske obrtnike, osobito za ključavničarje, mehanike in kovače radi raznih popravil na poljedelskih orodjih in strojih, na avtomobilih itd., da je neobhodno potrebno, da ga obvlada vsak boljši kovinarski mojster, odnosno pomočnik. Pristojbina za mojstre in delovodje znaša v začetniškem tečaju 100 Din, v dopolnilnem 150·—, za pomočnike pa Din 50·—, odnosno Din 100·—. — Rok za prijave traja do 14. marca t. l.

OPOZORITEV KRZNARJEM.

»IPA« Mednarodna razstava predmetov krznarske stroke se vrši letos od konca maja do septembra na Lipskem. S to razstavo bo združena tudi mednarodna lovska razstava in se bo vršil obenem tudi kongres zastopnikov vseh krznarskih strok. Ob tej priliki bodo prirejena tudi razna strokovna predavanja in modne revije. — Svojo udeležbo je prijavilo že mnogo tvrdk iz skoro vseh evropskih držav. Rumunske tvrdke so že doslej najele 300 m² prostora, belgijske 100 m², poljske nameravajo zasesti 200 m² itd. Odziv iz Jugoslavije je bil doslej minimalen, pa se zato opozarjajo vsi, ki se zanimajo za razstavo, da si čimprej zagotovijo prostore, da ne bo prepozno.

Iz organizacij

Dne 9. marca 1930 se vrše nastopni zadružni občni zbori:

1. Zadruge urarjev, zlatarjev, optikov, graverjev in pasarjev za bivšo ljubljansko oblast v Ljubljani ob pol 14. uri v restavraciji »Zvezda«.
2. Obrtne zadruge lesnih in kovinskih strok v Brežicah ob pol 9. uri v gostilni Deržič.
3. Zadruge krojačev in krojačic za sodna okraja Ribnica in Velike Lašče, v Velikih Laščah ob 14. uri v gostilni Perhaj pri kolodvoru.
4. Kolektivne obrtne zadruge v Sevnici ob 9. uri v dvorani Plaušteiner.
5. Zadruge mizarjev v Ljubljani ob 9. uri v salonu gostilne »Pri Mraku«, Rimska cesta 4.

Redni občni zbor Zadruge mizarjev v Ljubljani se bo vršil v nedeljo dne 9. marca t. l. ob 9. uri dopoldne v salonu gostilne pri »Mraku«, Rimska cesta 4. Dnevni red: Poročilo načelstva. Blagajniško poročilo. Poročilo računskih preglednikov. Določitev doklade za leto 1930. Raznoterosti. Ako občni zbor ob napovedani uri ne bi bil sklepčen, se bo vršil eno uro pozneje, ne oziraje se na število navzočih članov. Člani, ki se občnega zbora brez predhodne opravičbe ne udeleže, se kaznujejo s globo do Din 300·—. **Josip Lojk** s. r., načelnik.

Zadruga rokodelskih in dopuščenih obrtov v Ložu bo imela svoj občni zbor dne 19. marca t. l. ob 2. uri popoldne v dvorani gostilne g. Kajfež v Starem trgu s sledečim dnevnim redom: Pozdrav načelnika. Poročilo zadružnih računov od 10. novembra do 31. decembra 1929. Dopis Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani z dne 28. januarja 1930, štev. 115/30. Okrožnica Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani z dne 7. februarja 1930, štev. 146. Raznoterosti. **Načelstvo.**

Mizarska zadruga za srez Novo mesto priredi 16. marca 1930 ob 9. uri dopoldne redni občni zbor, če bi isti ne bil sklepčen ob določeni uri, se vrši eno uro pozneje drug občni zbor ob vsaki udeležbi. Udeležba je obvezna za vsakega člana. Na občnem zboru bode stavljen predlog za natis cenika vseh mizarskih izdelkov, ki se porazdele med člane po nabavni ceni. Cenik bi bil na razpolago tudi mizarjem izven Mizarske zadruge v Novem mestu, če se isti priglasijo pred natiskom. Cenik bode zelo dobro služil vsem onim, ki niso zmožni kalkulacije, ker jih obvaruje škode, da ne bodo stavili prenizkih cen in da se odpravi umazana konkurenca.

Občni zbor zadruge kovinarjev v Celju, ki se je vršil dne 23. februarja v Hotelu pri pošti, je bil prav dobro obiskan. Poleg običajnih poročil načelstva, tajništva in blagajnika, se je vršila tudi obširnejša razprava o položaju kovinarske stroke v Celju in okolici. Živahna je bila debata o delovanju zadruge. — Obžalovalo se je, da ni bil navzoč zastopnik obrtne oblasti. Predlog odbora, da se letno dá 1500 Din podpore obrtnemu domu v Celju, se je odobril s pogojem, da služi obrtni dom edino le interesu obrtništva s tem, da se ustanovi obrtni muzej. Pričakuje se, da bodo tudi druge rokodelske zadruge sledile sklepu kovinarjev. Isti občni zbor je tudi glasoval za to, da se za obrtnonadaljevalno šolstvo iz zadružne blagajne izplača to leto Din 2000·—. Tudi je bil razgovor radi bolniškega in starostnega zavarovanja obrtnikov, ter se predlaga, da to inicijativo z vso resnostjo podvzame Zveza obrtnih zadrug v Mariboru. Izrekla se je tudi kritika na rovaš celjskih poročevalcev našega časopisja, ki pač redno prinašajo različne brezpomembne novosti iz Celja, ne pa tudi vesti o obrtniških zadevah. — (Op. ur.: Kaj pa »Obrtni Vestnik«, ki tedensko prinaša strokovno čtivo, ali se ga na zboru ni priporočalo!)

Zadruga ključavničarjev za sodni okraj ljubljanski v Ljubljani je imela svoj redni letni zadružni zbor v soboto dne 22. februarja t. l. ob navzočnosti večine svojih članov. Zboru je predsedoval načelnik g. Ivan Breskvar, ki je v svojem poročilu podal kratek gospodarski pregled ključavničarske stroke. Iz tajniškega poročila je razvidno, da je v zadrugi včlanjenih 52 članov, 32 iz mesta Ljubljane, 20 pa iz okolice. Vajencev je vpisanih 169. Preizkušenj se je udeležilo 60 vajencev, 2 s prav dobrim, 13 z dobrim, 34 z zadostnim in 9 z nezadostnim uspehom. Pod vodstvom g. Avgusta Martinčiča je zadruga priredila v preteklem letu strokovni tečaj za one vajence, ki so bili v zadnjem letu učne dobe. Uspeh tega tečaja je bil jako zadovoljiv in so vajenci kazali veliko marljivost in zanimanje. Želeti bi bilo le, da bi prireditev takih tečajev našla več umevanja in podpore pri nekaterih zadružnih članih. Zastopnik Zbornice za TOI g. dr. Pretnar je v svojem strokovno zasnovanem govoru naglašal potrebo zanimanja obrtnikov za stanovske zadeve. Na občnih zborih naj bi se poleg formelnih poročil zadružnih funkcijonarjev razgovarjalo tudi o skupnih težnjah zadružnih članov. Povdarja nujno potrebo višje izobrazbe vajencev in pomočnikov, kajti pomanjkljivo izobražen pomočnik je gospodarju samo v škodo. Pobija se šušmarjenje drugod, ne vidi se ga pa v lastnih vrstah. Naglašal je dalje veliko važnost avtogenskih tečajev, ki jih prireja Zavod za pospeševanje obrta Zbornice za TOI, osobito za ključavničarsko stroko. Nujno potrebno je tudi, da uvedejo vsi obrtniki v svojih obratih knjigovodstvo, četudi najprimitivnejše vrste. Delovni čas v delavnici in izven nje se mora izrabiti popolnoma in ekonomsko. — G. Rebek je kot zastopnik Zveze obrtnih zadrug priporočal večje zanimanje za strokovno organizacijo. Da ne pridejo obrtniki do svojih pravic, leži krivda največ v brezbrižnosti in nezavednosti članov samih. To se vidi že iz tega, ker se ne odzovejo v polni meri vabilom na zadružni zbor, gospodarske in podobne sestanke. Priproča način sistemizacije del v posameznih delavnicah, ker bi bila na ta način dana možnost vsestranskega zaposlenja. — Blagajnik g. Makso Ferjan je podal svoje blagajniško poročilo, ki izkazuje Din 16.876·13 dohodkov in Din 11.120·36 izdatkov. — Soglasno je bil sprejet tudi proračun za leto 1930, ki izkazuje na dohodkih Din 17.955·77 in ravno toliko na izdatkih. Doklade ostanejo tudi za to leto neizpremenjene, čeravno se je zvezna doklada zvišala na Din 15·— za vsakega člana. V zadružno načelstvo so bili soglasno izvoljeni sledeči člani: za načelnika Ivan Breskvar, za podnačelnika Makso Ferjan, za člane načelstva: Alojzij Mekina, Mirko Kosirnik, Rudolf Willmann, Anton Kremžar, Mihael Kavčič, za namestnike: Karol Smrajc, Ignacij Irkič, Anton Krhne, za preglednika računov: Avgust Martinčič in Jože Nahtigal, za predsednika izpraševalne komisije za vajeniške preizkušnje: Ivan Breskvar, za njegovega namestnika pa Makso Ferjan. Z večino glasov je bilo sklenjeno, da se naloži vsem onim, ki so neopravičeno izostali od zadružnega zbora, denarna globa v znesku Din 50·—. Razmotrivala so se na to še razna druga gospodarska vprašanaja glede uvažanja izdelkov, ki se producirajo doma, iz inozemstva in oddaje del državnih obratov domačim obrtnikom.

Obrtno društvo za Trbovlje, Hrastnik in Dol je imelo 2. marca t. l. svoj občni zbor, kateremu je predsedoval načelnik g. Koren. Udeležba bi bila za naše razmere lahko boljša. Kje leži vzrok se bo še v bodoče videlo, ko bo društvo preosnovano le za okraj Trbovlje. — Tajnik g. Šuntajs je podal vestno sestavljeno poročilo, iz katerega je bilo razvidno delovanje društva. Blagajnik g. Lisac je poročal o blagajniškem stanju. Pri točki spremembe pravil se po živahni debati, v katero so posegli gg. Malgaj, Berger, Klenovšek in Rozin, soglasno sklene, da se ime društva spremeni v Obrtno društvo v Trbovljah. Pri slučajnostih je poročal g. Malgaj o davčnih predpisih. Tov. Guček je apeliral na navzoče, da naj bo vez med obrtniškimi tovariši »Obrtni Vestnik«, ki ga mora imeti vsak zaveden obrtnik. Takoj se je priglasilo več naročnikov. Na delo! Če posameznik le malo pripomore, bo skupen uspeh siguren. . . k.

Občni zbor strokovne zadruge čevljarjev v Žireh. V nedeljo dne 16. februarja t. l. se je vršil I. redni občni zbor Strokovne zadruge čevljarjev v Žireh, katerega se je poleg 32 zadružnih članov udeležil tudi načelnik Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani g. Josip Rebek. Zadružni načelnik g. Ivan Zajc je otvoril občni zbor. Po pozdravnih besedah je podal poročilo, iz katerega posnemamo, da šteje zadruga 62 članov. V pomočniškem imeniku je vpisanih 149 pomočnikov, v vajeniškem pa 50 vajencev. Od ustanovnega občnega zbora 24. novembra 1929 je imel odbor dve seji, na katerih so se obravnavale tekoče zadeve in izdelali predlogi za I. redni občni zbor, dne 17. januarja 1930 pa se je vršil članski sestanek, na katerem se je razmotrivalo o davčni napovedi za pridobnino. Iz blagajniškega poročila je pa razvidno, da je imela zadruga od ustanovitve Din 958·76 dohodkov in Din 734·— stroškov. Po iznešenih poročilih se je javil k besedi zvezni načelnik g. Josip Rebek, ki je med drugim naglašal, da je le v strokovni organizaciji omogočeno uspešno delo za procvit posameznika in skupnosti. V svojih izvajanjih se je dotaknil vseh perečih obrtniških vprašanj ter bodril člane k vstrajnemu delu. Vsak posamezni obrtnik mora stremeti za tem, da se izobrazi, tehnično izpopolni ter v skupnem složnem delu napreduje. Načelnik g. Zajc se je govornikom toplo zahvalil, nakar se je razpravljalo o proračunu, ki izkazuje Din 5.400·— dohodkov in Din 4.800 stroškov. Kot letno zadružno doklado se je določilo Din 80·— za vse člane, ki obrt izvršujejo ter Din 40·— za one člane, ki imajo obrt za nedoločen čas ustavljeno, pa so še v posesti obrtnega lista. Sklenila se je obligatorna naročnina na »Obrtni Vestnik« za vse člane, ki obrt izvršujejo, vendar se bo naročnina poravnavala iz vplačane članarine. — Predlog za pristop k zvezi obrtnih zadrug je bil enoglasno sprejet. Za predsednika preizkuševalne komisije se izvoli načelnik g. Ivan Zajc, kot odbornik v odbor tukajšnje obrtno-nadaljevalne šole pa g. Leander Mlinar. Sledila je daljša debata glede vajenških preizkušenj in se je sklenilo uvesti obveznost mojsterskih preizkušenj. Z ozirom na ugotvoitev, da nekateri veletrgovci v Sloveniji ponujajo v svojih cenikih prave »Žiri« čevlje, ki niso žirovskega izvora, je načelstvo stavilo predlog, da se v zaščito našega pri-

znano dobrega in trpežnega izdelka uvede enotna varstvena znamka, s katero bi se take zlorabe preprečile. Ta umesten predlog pa ni našel razumevanja med zborovalci, vsled česar se je izvedba istega zaenkrat opustila. Dalje se je sklenilo, da se priredi v najkrajšem času čevljarski prikrojevalni tečaj ter da naj načelstvo v svrho izvedbe tega tečaja stopi v stik z uradom za pospeševanje obrti v Ljubljani.

Spomini slovenskega obrtnika na Magdeburg!

Od pamtiveka je obstojala navada, da si je mlad pomočnik-rokodelec zvezal culico, takozvano »berliner«, vzel v roko popotno palico in se, veselo prepevajoč, podal v tuje kraje, da tam kot pomočnik dela, se izpopolnjuje, spoznava nove delovne metode, šege in ljudi. Ta običaj je bil v mnogih deželah teko ukoreninjen, da je obstojal v Nemčiji strog člen v pravilih obrtnih zadrug (»cehe«, »Innungen«), ki je predpisoval, da mora delati vsak pomočnik vsaj dve leti v tujini, ker bi sicer ne mogel postati mojster. Koliko lepih spominov na te lepe, če tudi često težke čase je moralo ostati pri naših starejših tovariših. — Marsikateremu vsklije tiha želja po ponovitvi onih lepih trenutkov svobode. Toda, ko se iz zrcala zasvetlikajo osiveli lasje, je pač te tihe želje konec in sledi ji le globok vzdih po časih, ko smo bili še svobodni »tiči«, ampak dečki »od fare«. Z naglim napredkom in z vedno večjo industrijalizacijo produkcije je ta romantika vedno bolj pešala. Za nas je končala z izbruhom svetovne vojne, ko so države zaprle meje tujim delavcem. In sedaj, v času ogromnih številk brezposelnih, so vrata in meje še bolj zaprte vsem ukaželjnim. Nastali so zakoni, socijalna delavska udruženja imajo v prvih vrstah geslo: »Inozemcem ne zaposlitve« v škodo »domačina«! In tako ne preostaja drugega, nego zbrati težko zaslužene denarce in jih darovati želji po napredku s tem, da se obišče kaka strokovna šola ali tečaj, da se obrtnik seznani z novimi načini dela in spozna nove pridobitve na polju rokodelstva in tehnike. Tudi mene je želja po strokovni izpopolnitvi zanesla v mesto Magdeburg — eno izmed najvažnejših mest v Nemčiji. Kot sedež vladnega sreza Magdeburg je tudi glavno mesto Saksonske province (bivša kraljevina Saksonska). Mesto ima preko 300.000 prebivalcev in je med velemesti Nemčije na četrtem mestu.

Izrazito posebnost daje mestu reka Laba (Elbe), prihajajoč v velikem loku od jugovzhoda. Množica velikih žerjavov, ki neutrudljivo polnijo ali izpraznjujejo nenasitno notranjost velikih vlačilcev, vsa velika skladišča, cele gore različne robe na obrežju, vse to učinkovito vpliva na gledalca. Gori in doli pa se premikajo parniki, motorni čolni, pa tudi starodavne »škatle« z ogromnimi krmili, ki spominjajo na stare pripovedke oziroma zgodovinske ladje Wikingov. Daleko pred mestom se Laba deli v dva rokava, v staro Labo in reko Labo. Obadva obkrožita lep kos zemlje, takozvano »Rotes Horn«, velik in istinito krasen park, z lepimi nasadi in šetališči, sportnimi igrišči in domovi raznih vodnosportnih klubih. Teh je v mestu in okolici preko 15. Sploh se ta panoga sporta v mestu z velikim veseljem goji ter je še sedaj v mili zimi polna reka raznih čolnov in jaht. Magdeburški plavači in veslači so v sportnih krogih dobro znani. V bližini parka je grupa razstavnih prostorov prošle razstave »Miama« iz leta 1924. Pomembna je mestna dvorana Stadthalle z ogromnim prostorom za 6000 ljudi in 15 m globokim odrom, s prekrasnimi orgljami. Dvorana služi prirejanju koncertov in velikih shodov. Originalna je razsvetljava, obstoječa iz čudnega aranžmana svetlobelih, motnih krogel, obešenih v neenakomernih daljavah na poniklјanih verigah. Nalogo prijetno obsevati vse, izvršuje ta način razsvetljave brezhibno. Poslopje je večinoma iz betona, zunaj prevlečeno z glasurnimi ploščami. Postavljeno je bilo v sedmih mesecih. Poleg je velik stolp, iz katerega je krasen razgled na mesto. Eno hibo ima ves ta teren, da je namreč ob času povodnji večinoma poplavljen. Od tod nas pripelje pot po lepih, asfaltiranih cestah ali pa po obrežju Labe k veličastnemu in mirnemu trgu, kjer se mogočno vzdiguje najpomembnejša stavba Magdeburga, takorekoč nje simbolj, stolna cerkev »Magdeburger Domkirche«. Krasna stavba! Vsled dolgega ustvarjanja cela mešanica slogov, večinoma pa prevladuje romanski in gotski. V presledkih se je zidala od 1208 dalje do leta 1834. Natančnejši popis bi segal predaleč. V bližini se nahaja krasen muzej cesarja Friderika z več oddelki z velezanimivimi zbirkami o zgodovini in napredku umetnosti, posebno skulptur in slik. (Dalje prih.)

Razno.

Proizvodnja premoga v prošlem letu je v naši državi znašala okrog 600.000 vagonov (Dravska banovina okrog 230.000 vagonov) in je bila za okroglo 90.000 vagonov večja kakor prejšnja leta.

Promet v naših lukah se je lani dvignil na 15 milijonov brutoregister ton.

Statistika konkurzov v naši državi za mesec februar kaže, da je število konkurzov v Srbiji padlo, v drugih pokrajinah pa ponekod poraslo, tako n. pr. v Sloveniji in Dalmaciji od 3 na 7.

Stavbna posojila po 8 % obresti in 2% (nečlanom 3%) amortizacije bo dajal Pokojninski zavod za privatne nameščence v Ljubljani, Gledališka ulica 8/IV.

Redni proračun Dravske banovine bode znašal 150 milijonov Din; izredni pa 50 milijonov, za elektrifikacijo pa se bo najelo večje posojilo.

Dobave.

Dobave. Splošni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 11. marca t. l. ponudbe glede oddaje 435 komadov pil v popravilo in nasekovanje. — Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 8. marca t. l. ponudbe glede dobave novih ter glede popravila starih postajnih žigov. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 20. marca t. l. ponudbe gede dobave 100 komadov ščetk za motorje. — Dne 21. marca t. l. se bo vršila pri Direkciji pomorskega saobraćaja v Splitu ofertalna licitacija glede dobave vrvarskega materijala. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Dne 14. marca t. l. se bo vršila pri provijantskem odseku Ministrstva vojske in mornarice v Beogradu ustmena licitacija glede dobave 50.000 vreč iz jute. — (Oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri navedenem odseku.)

Oddaja gradbenih del pri adaptaciji postajnega poslopja v Slovenski Bistrici. Direkcija državnih železnic, gradbeni oddelek v Ljubljani sprejema do 12. marca t. l. ponudbe glede oddaje gradbenih del pri adaptaciji postajnega poslopja v Slovenski Bistrici. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Dobave. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu dne 21. marca t. l. glede dobave 2000 komadov jeklenih kovanih lopat. – Dne 20. marca t. l. se bo vršila pri Računsko-ekonomskem oddelku Ministrstva za gradbe v Beogradu ofertalna licitacija glede dobave pohištva. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri blagajni Ministrstva za gradbe v Beogradu.)

Dobave. Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 11. marca t. l. ponudbe glede dobave 1600 komadov tiskovin.

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

Specialna tovarna strojev za obdelavo lesa
KLEIN & STIEFEL V FULDI
Zastopnik:
PETER ANGELO
Ljubljana, Gledališka ulica štev. 4/I

Specijaliteta: mizarski in kolarski stroji, posamezni in v vsaki kombinaciji z vdelanimi elektromotorji (pogon brez jermena) kakor tudi vsi stroji za jermenski pogon

Dolgotrajen kredit brez menične podlage
Zahtevajte ponudbo ali brezplačni obisk zastopnika

Železnina orodje, okovje itd.
Porcelan
Steklenina
BOGDAN ŽILIČ
LJUBLJANA, Dunajska c. 11
(poleg Figovca)

OBRTNA BANKA V LJUBLJANI
CENTRALA: KONGRESNI TRG 4
Telefon št. 2508
Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 12.051
PODRUŽNICA: LJUTOMER
Telefon št. 2508
Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodneje, vezane vloge po dogovoru primerno više

Za konzorcij »Obrtnega Vestnika« Ivan Mihelčič. Urednik Ivan Lombar. — Tiskarna »Merkur«, trg.-ind. d. d. (predstavnik O. Michálek). Vsi v Ljubljani.